

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

**Directie Algemene Fiscale
Politiek**

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
AFP/2014/1004

Datum 14 november 2014

Betreft Reactie op publicatie van het openingsbesluit formele onderzoekprocedure
inzake vermeende staatssteun bij Starbucks

Geachte voorzitter,

Met deze brief ga ik nader in op de publicatie van het openingsbesluit van de Europese Commissie inzake de formele onderzoeksprocedure naar vermeende staatssteun bij Starbucks Manufacturing BV.

De Europese Commissie (Commissie) heeft vandaag de niet-vertrouwelijke versie van het openingsbesluit in de Starbucks-procedure gepubliceerd op haar website. In dit openingsbesluit legt de Commissie uit dat zij de Advance Pricing Agreement (APA) tussen Starbucks Manufacturing BV en de Nederlandse belastingdienst onderzoekt in verband met mogelijke staatssteun. Ik heb er vertrouwen in dat dit onderzoek uiteindelijk zal uitwijzen dat er geen sprake is van staatssteun.

De Starbucks-procedure betreft een APA, waarin een zakelijke, arm's length-beloning wordt overeengekomen voor de activiteiten die voor het Starbucks concern worden uitgeoefend door Starbucks Manufacturing BV in Nederland.

Voor de bepaling van deze zogenoemde verrekenprijzen geldt als uitgangspunt dat de beloning voor de uitgeoefende functie, gelopen risico's en gebruikte activa niet mag verschillen van de beloning van vergelijkbare onafhankelijke ondernemingen (=het arm's length-beginsel). Voor de berekening van de arm's length-beloning kunnen verschillende methoden gebruikt worden, die nader uitgewerkt zijn in OESO-richtlijnen¹.

In het openingsbesluit geeft de Commissie aan haar twijfels over een drietal elementen van de APA te hebben die ze verder wil onderzoeken. Als eerste twijfelt de Commissie over de kwalificatie van Starbucks Manufacturing als loonproducent met laag risico tijdens het sluiten van de APA. Daarnaast twijfelt de Commissie of de Nederlandse Belastingdienst terecht een tweetal correcties van de belastingadviseur op de kostengrondslag heeft aanvaard in verband met de kwalificatie van Starbucks Manufacturing BV als loonproducent. Los van de

---

¹ OESO Transferpricing guidelines

juistheid van deze correcties is de Commissie in ieder geval van mening dat een van de correcties overbodig is, omdat de correcties hetzelfde doel dienen. Tot slot twijfelt de Commissie of de belastingdienst terecht de berekening van de royalty's door Starbucks Manufacturing BV heeft aanvaard. Volgens de Commissie geeft die berekening geen weerspiegeling van de waarde van de intellectuele eigendomsrechten, omdat de royalty's afhangen van het verschil tussen de in de Starbucks Manufacturing BV APA vastgestelde vergoeding en de boekhoudkundige winst voor belastingen voor de betaling van de royalty.

**Directie Algemene Fiscale
Politiek**

Ons kenmerk
AFP/2014/1004

Op basis van deze twijfels vermoedt de Commissie dat de APA met Starbucks het arm's length-beginsel niet eerbiedigt. De Commissie is daarom van mening dat de Nederlandse overheid Starbucks Manufacturing BV mogelijk een selectief voordeel verleent dat kwalificeert als staatssteun. Of daadwerkelijk sprake is van staatssteun gaat de Commissie nu verder onderzoeken.

Ik kan uw Kamer berichten dat het arm's length-beginsel in de Nederlandse wetgeving zorgvuldig is uitgewerkt in artikel 8b van de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 en het verrekenprijs-besluit², volledig in lijn is met de internationale standaard van artikel 9 van het OESO Modelverdrag.

De Nederlandse Belastingdienst past het erkende arm's lengthbeginsel, zoals nader toegelicht in de OESO-richtlijnen en nader uitgewerkt in het Nederlandse verrekenprijs-besluit, onverkort toe.

Zoals uit het openingsbesluit blijkt, heeft de Nederlandse belastingdienst op basis van een analyse van contractuele relaties en een functionele analyse Starbucks Manufacturing BV functioneel aangemerkt als loonproducent, oftewel een producent met een laag risico, met name omdat zij geen voorraadrisico loopt. Deze kwalificatie is daarmee voldoende onderbouwd.

De arm's length beloning is met behulp van een benchmark study vastgesteld met gebruikmaking van de internationaal voor de productiefunctie meest gebruikte, door de OESO erkende methode: de transactional net margin method (TNMM). De belastingplichtige heeft, op basis van de OESO-richtlijnen en de nationale regelgeving, in principe een vrije keuze van de verrekenprijsmethode, mits de gekozen methode leidt tot een arm's-length uitkomst voor de specifieke transactie. Door OESO-richtlijnen en door de nationale regelgeving wordt dus geen specifieke methode voorgeschreven voor een specifieke situatie. De Commissie lijkt dit vooralsnog niet te onderkennen.

Ik ben op basis van alle informatie overtuigd van het feit dat de goedgekeurde methode en beloning het arm's length-beginsel eerbiedigen. Aangezien de verrekenprijzen van Starbucks Manufacturing BV in lijn met de OESO-richtlijnen en de daarop gebaseerde nationale wetgeving zijn vastgesteld, is er geen sprake van een specifiek voordeel voor Starbucks Manufacturing BV. Ik ben van mening dat de Commissie in situaties op het gebied van transfer pricing alleen tot het oordeel dat er sprake is van staatssteun kan komen, indien aangetoond wordt dat in een specifiek geval nadrukkelijk wordt afgeweken van de OESO-richtlijnen en

---

² Besluit van 14 november 2013, nr. IFZ 2013/184M. Insgelijks het inmiddels vervallen besluit van 21 augustus 2004, nr. IFZ 2004/680M.

het arm's length beginsel evident onjuist wordt toegepast. De APA van Starbucks is zorgvuldig en voldoende onderbouwd. De Commissie zelf heeft al in het persbericht van 11 juni 2014 aangegeven dat Nederland doorgaans werkt met een grondige beoordeling op basis van uitgebreide informatie die de belastingplichtige moet verschaffen. De Commissie denkt daarom niet op systematische onregelmatigheden te stuiten bij fiscale rulings in Nederland. Het feit dat de APA niet afwijkt van het normale toepasselijke fiscale systeem leidt er ook toe dat er geen sprake kan zijn van een selectieve maatregel. Nu het voordeel voor Starbucks Manufacturing BV ontbreekt en aan het selectiviteitscriterium niet voldaan wordt, kan er geen sprake zijn van staatssteun voor Starbucks Manufacturing BV. Ik heb dit in de reactie aan de Commissie op het openingsbesluit ook nader onderbouwd.

**Directie Algemene Fiscale
Politiek**

Ons kenmerk
AFP/2014/1004

Mijn overtuiging dat de APA die met Starbucks Manufacturing BV is overeengekomen volledig past binnen internationale standaarden voor verrekenprijzen, sluit aan bij de kaders die dit kabinet hanteert bij zijn streven naar het creëren van een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Dat moet gebeuren met respect voor internationaal overeengekomen standaarden en met voldoende en gerichte aandacht voor de bestrijding van misbruik. Alleen een dergelijk beleid is echt duurzaam. Daarom werkt Nederland volop mee aan de uitwerking van het BEPS project van de OESO en G20 en aan voorstellen van de Europese Commissie. Ook onze heronderhandelingen met 23 ontwikkelingslanden om anti-misbruikbepalingen in de onderlinge verdragen op te nemen moet in dat licht gezien worden.

Publicatie van het openingsbesluit in het Publicatieblad van de Europese Unie biedt alle belanghebbenden, waaronder ook Starbucks zelf, de mogelijkheid om binnen een maand na de publicatie op het besluit te reageren.

De Commissie streeft er in het algemeen naar om binnen 18 maanden na inleiding van de procedure, in dit geval halverwege het jaar 2016, met een eindbesluit te komen waarmee het onderzoek wordt afgesloten.

Hoogachtend,

Eric Wiebes,
Staatssecretaris van Financiën